

BÜNTETIK A KALAUZOKAT

Egy fővárosi szabályrendelet igazságtalanságai

onatkozó ujságcikkek

Osztályozás

385.85

A főváros legutóbbi közgyűlésén Sándor Pál, a közúti villamos igazgatója, és Magyarevits Mladen tisztí főorvos szenvedelmes hangon diskuráltak az egyik folyosón. Akik körülállották őket, hallották, hogy Sándor Pál felháborodva mesélte el a főorvosnak annak a szerencsétlen villamos kalauznak az esetét, akit száz korona pénzbüntetéssel sujtott a rendőrség, mert kolera-*gyanus tünetek közt rosszul lett egy utas a kocsiján.* Utánajártunk a dolognak és megállapítottuk, hogy egyedül az ötödik kerületi rendőrségen *negyven eljárás van folyamatban hasonló kihágások* miatt a közúti társaság, illetve negyven kalauz ellen. Hogyan, hát a kalauznak orvosi diplomája van és csak úgy kapásból meg kell tudni állapítania, nem fertőző beteget vesz-e fel kocsijára? A városháza folyosóján azzal érvelt Magyarevits Mladen dr., hogy a kolera-elleni védekezés egyik fontossága: ellenőrizni, nem szállít-e kolera-*gyanus* beteget a villamos. De hogy gondolják ezt? Minden megállónál orvosi vizsgálatot tartson a kalauz: meztelenre vetkőztesse az embereket, végigropogtassa őket, talán receptet is írjon egy szakaszjegyért? És ha hibás a diagnózis, ha véletlenül felkerül valaki a kocsira és tízpernyi utazás után rosszul lesz kolera-*gyanus* tünetek közt, tehet arról a kalauz, vagy a villamos társaság? Mindezekre a kérdésekre oly egyszerű a felelet s amellet annyira speciálisan pesti és magyar: nem, nem felelős se a kalauz, se a társaság, mégis le kell folytatni az eljárást az ötödik kerületi rendőrségen, mégis *büntetni kell*, mert az 1893. évben kelt 526. számú közgyűlési szabályrendelet 79. és 29-ik szakaszai úgy intézkednek, hogy a *villamoson fertőző beteget szállítani tilos, a kalauz pedig köteles ellenőrizni, nem kerül-e ragályos beteg a kocsira.* Ha kerül, ebben az esetben a szabályrendelet szerint rendőrileg büntetendő

Szerző

Cím

Büntetik a kalauzokat

Hely

Idő

"1913"

Forrás:

A Nap.

Szám

Hely

Bp.

1913 X/17

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

kihágást követ el a kalauz, illetve a villamos társaság.

Mióta életbeléptették a közlekedési rendőrséget, mindenki tapasztalta, szinte megbénult a forgalom és percekkel gorombábbak lettek a kalauzok. Ha a megengedettnél csak egygyel több utas van a villamos perronján, jön a közlekedőr és megbüntetik a szerencsétlent tíz-husz koronára. Természetes tehát, hogy mindenik megállónál percekig áll a kocsi és valóságos csatát vív a kalauz az utasokkal, hogy elkerülje a megbüntetést. Rendszerint hiába. A pesti ember ideges, annak hiába magyarázzák: elől ennyi, hátul annyi, az fölugrik a kocsira. Aztán a kalauz adja meg mindennek az árát. Alig

van a városi és a közúti társaságoknak olyan alkalmazottja, amelyiket még nem jelentettek fel a közlekedőrök. Most még csak az hiányzott, hogy jöjjön a kolera. Az 1893-ban kelt szabályrendelet előkerült, s most járja a büntetés azért is, ha a kalauz orvosi diploma nélkül nem tudja megállapítani, nem-e lesz rosszul az utas a kocsiján. Megkérdeztük Magyarevits Mladen doktort, mit szól a furcsa szabályrendelet-hez? Így nyilatkozott:

— Ismerem a dolog minden fázisát, — mondta a főorvos, — tudok a feljelentésekről és a súlyos büntetésekről is. Sajnos azonban, míg a ma érvényben levő szabályrendelet idevágó intézkedéseit meg

nem változtatjuk, addig *tűrnünk kell az inhumánus és méltánytalan ítéleteket.* A rendőrség kezé kötve van. Ők *kénytelenek a szabályrendelet betűihez ragaszkodni* és ez eredményezi a tulszigoru ítéleteket. Tudom, hogy egy ítélet már felebbezés alatt áll. Mihelyt arról értesülök, hogy ez a felebbezés beérkezett a minisztériumba, nyomban *személyesen járok el a szakreferensnél és felvilágosítom az anomáliákról.* Az ötödik kerületi kapitányság vezetőjével beszélgettem már erről a kérdérről, de akkor még nem volt ily akut a dolog. Ma a felmerülő gyakori esetek folytán *égetően sürgössé vált a szabályrendelet módosítása.* E tárgyban már folynak a megbeszélések s mihelyest a közlekedési ügyosztály terveivel tisztában leszek, nyomban *előterjesztést fogok tenni a szabályrendelet módosítására.*

— Szerintem soha és *semmiesetre sem a kalauzt kell megbüntetni*, hanem a beteg gyermek szüleit. Szegény kalauznak ugyanis oly sok mindenre kell figyelemmel lennie, hogy szinte fizikai lehetetlenség az utast egészségi szempontból is megvizsgálnia. De azután a kalauz nem is orvos. Egyesegyedül a *beteg gyermek szülei büntetendők*, mert ők már az utazás megkezdésekor tisztában voltak a gyermek egészségi állapotával és ennek dacára sem a *hatósági betegszállító kocsin vitték a beteget a kórházba.* Pedig ilyen betegszállító kocsi ma már minden Budapest környéki községnek van, a szülők tehát ezzel sem menthetik mulasztásukat. Remélem, hogy a szabályrendelet-módosítást a *legrövidebb időn belül* tető alá hozom. Addig is, míg ez a módosított szabályrendelet életbe lép, meg fogom találni a módot arra, hogy ily szigorú és nem is a tulajdonképeni bűnöst, hanem az ártatlan villamos-kalauzokat sujtó ítéleteket ne hozzanak.

Szóval, nem bűnös a kalauz, nem bűnös a villamos társaság, mégis száz koronákkal büntetik meg a kalauzokat. A rendőrfőkapitány csak a minap hagyott helyben egy ilyen ítéletet. Maga a tisztí főorvos is sürgeti a kérdéses szabályrendelet *o maga nevezi az íté-*
e méltánytalanoknak,
ert annak, hogy

mielőtt villamosra szállna, a kalauz rászóljon:

— Mutassa a nyelvét!

És vagy megmutatja, vagy tilos utazni a villamoson. Szegény kalauznak elég a közlekedési rendőr. Még azért is fizessen száz koronákat, ha rosszul lesz valaki a kocsiján?